

trin og i stedet se på de frigørende muligheder, både politiske og økonomiske, som måtte ligge i andre og mere værdige samarbejdsformer, såsom et nyt rige baseret på en traktat mellem vore tre lande, hvor vi hver især har vores egne grundlove, men stadig hænger rigtig godt sammen. Udvalget skal se på, hvordan vi etablerer et sådant forhold, og det skal ske uafhængigt af den langtrukne danske debat om en eventuel ændring af grundloven, som måske reelt slet ikke bliver til noget.

Vi skal have ændret selve grundlaget for det riges sammenhæng, så vi endegyldigt slipper ud af historiens mørke kolonipolitiske skygger og ind i fremtidens frivillige fællesskab. Det, der bør binde vore lande sammen, skal ikke være historisk fusk, økonomisk nød og grundlovsformede spændetrøjer, for vi er nemlig heldigvis i den situation, at vi har nogle langt bedre og langt mere levedygtige grunde til at holde sammen, også i fremtiden.

Kl. 16.05

Selv om Danmark foruden mange gode ting har udført særdeles tvivlsomme politiske handlinger i forbindelse med Grønlands udvikling og internationale placering, er det ikke det, som er afgørende for den almindelige grønlandske borger og for de utallige danske borgere, der har relationer til Grønland. For vores borgere og for mange, mange danske borgere er og bliver det følelserne, de direkte menneskelige relationer, der er den afgørende sammenhængskraft mellem vores folk. Det er venskaber, kærester, familiebånd og fællesbørn, der for dem er det altafgørende bindemiddel i riget, og for deres skyld må vi politikere i begge lande lære at hæve os en smule over de urimeligheder, som historien kan fremvise, og tænke positivt og fremadrettet. Vi må aldrig tabe den enorme positive energi og brugbare stemning, der netop ligger i de personlige relationer mellem så mange af vores borgere. For deres skyld har vi en forpligtelse til at prøve at nå de overordnede mål ved at søge at fastholde en positiv stemning i hele riget og i fællesskab finde vejen mod et nyt, større og flottere mål, end vi nogen sinde har set før.

Med de historiske afsløringer, vi nu har været vidne til, og de analyser af de mange internationale muligheder, der foreligger, og som de nye rapporter også blotlægger, kan det ikke være så svært. Det er et spørgsmål om god vilje, moderne tænkning og et frit forhold til fortidens bindinger, men det er også et spørgsmål om allerede nu at begynde at tænke i netop disse retnin-

ger og lade disse tanker få indflydelse på alle de ting, vi laver, og alle de signaler, vi sender.

I den forbindelse vil jeg gerne vende tilbage til det lidt mere jordnære og sige, at der tilsyneladende ikke har været nogen som helst respons på de forslag til forbedringer af det foreliggende forslag til finanslov, vi fra den nordatlantiske gruppe fremførte under førstebehandlingen. Det er, som om vi denne gang har talt for døve øren, og det finder jeg uhyre trist og et meget dårligt signal i forhold til den positive tilgangsvinkel, vi har forsøgt at lægge for dagen med konstruktive forslag til forbedringer på de områder, hvor Grønland og det arktiske område i det hele taget berøres af den danske finanslov.

Vi har derfor også igen i år bl.a. måttet fremlægge et særskilt forslag om, at det særlige arktiske universitet, New Arctic, langt om længe kommer på den danske finanslov og dermed opnår støtte fra dette rige, på samme måde som de øvrige deltagere i Arktisk Råd støtter det. Danmark er det eneste medlemsland i Arktisk Råd, der ifølge mine informationer ikke støtter dette initiativ, men jeg håber, det vil opnå støtte.

De øvrige emner, vi rejste sidst, skal vi nok vide at følge op fremover. Specielt håber vi, at ideen om, at den service, Grønland nyder fra institutioner under Trafikministeriet, fremover overgår til betalingsbasis fra Grønlands hjemmestyre, må nyde fremme, ligesom vi håber, man næste år retter op på den fatale fejl, det er at skære i bevillingerne til forskning i det arktiske område. Vi vil også nøje følge situationen omkring oprydningen af affald på Dundas, nu hvor alle undersøgelser er i hus, og statsministeren netop igen har slået fast, at det er Danmark, der betaler for oprydningen. Her accepterer vi ingen discountløsninger.

Lad mig slutte med at vende tilbage til mit overordnede mål med denne tale, nemlig at pege på vigtigheden af, at vi nu styrker de positive sider af rigets sammenhængskraft, samtidig med at vi afdækker og afslutter de negative faktorer, der hele tiden har låst os fast. Lad os i økonomisk sammenhæng arbejde på at skabe nye og anderledes positive muligheder for, at vore folk kan fastholde og udbygge de personlige relationer, som er så vigtige for en fælles fremtid. En helt banal hindring for det er de omkostninger, det i dag medfører at rejse mellem vores lande, og lad os gå sammen om at løse det problem og sikre, at prisen fremover halveres eller i hvert fald reduceres betydeligt. Det vil ikke alene skabe et langt bedre forhold for vore venskaber, fa-